

t.a.v. Marian Segers

Betreft: Verstedelijking Zuidoostbeemster

Geachte Manifestgroep,

U heeft ons gevraagd het conceptplan De Nieuwe Tuinderij (SVP Amersfoort aug. 2007) te beschouwen en als opstellers van het rapport Bouwen voor Waterland 2020 onze objectieve mening te geven in hoeverre dit plan aan de daarin beschreven cultuurhistorische en landschappelijke manier van bouwen voldoet.

Reactie

Na intensief samenwerken van provincie en gemeenten (ISW) is er een genuanceerd en haalbaar beleid van landschappelijk bouwen voor Waterland vastgesteld dat omarmd wordt door bevolking en natuur- en milieu instanties. Het is bijna onvoorstelbaar dat dit beleid voor Zuidoostbeemster nu domweg terzijde wordt gelegd en men daar terug grijpt op de planconcepten uit de tijd van de generieke stedenbouw. Het zijn juist deze generieke woonwijken waar we in heel Nederland in het landelijk gebied van af willen en waarom we destijds met provincie en gemeenten samen zijn gestart om een andere, identiteitsvolle manier van bouwen her uit te vinden.

Waarom doet de gemeente Beemster, die we hebben leren kennen als zorgvuldig en die in Nederland voorop leek te lopen in het in praktijk brengen van ruimtelijke kwaliteit door ontwikkeling, haar landschap ineens in de uitverkoop?

Het plan dat nu voorligt met zijn conventionele wijkjes is in essentie het schrikbeeld dat in Bouwen voor Waterland diende als hoofdreden om anders te gaan bouwen in de Zuidoost: geen *stedenbouw* als uitloop van Purmerend in de Beemster. Hoe kan het dat de gemeente dit schrikbeeld eerst onderschrijft als ongewenst en het nu presenteert als wenkend perspectief? Ondanks alle moeite en mooie woorden wordt het Beemsterlandschap in de Zuidoost toch gewoon volgebouwd. Landschappelijk is dat een groot verlies en het is bovendien onnodig. Bouwen voor Waterland heeft bewezen dat woningbouw ook kan bijdragen aan het landschap en de identiteit. Het is een raadsel waarom juist hier niet meer moeite is gedaan om dat in praktijk te brengen.

Toetsing

Het conceptplan bouwt verder aan de linten en vult de groene ruimten ertussen met woonbuurten en een zorgcomplex. Met name dat laatste is waar het plan fundamenteel afwijkt van de Bouwen voor Waterland strategie. Het stelt hier een stedenbouwkundige invulling voor, terwijl het beleid dat juist uitsluit.

Bouwen voor Waterland schrijft cultuurhistorische en landschappelijke vormen van bouwen voor, geen stedelijke.

Zowel cultuurhistorisch als landschappelijk voldoet het conceptplan niet.

Het plan bouwt de groene vlakken tussen de linten vol met kleine conventionele woonwijkjes van uniforme rijtjes huizen aan standaard straten. Het legitimeert deze invulling door de bestaande wijkjes uit de Zuidoostbeemster tot typisch Beemsterse korrels te benoemen (o.a. pag. 16 conceptplan), als ware zij van daaruit cultuurhistorisch passend. Dat is een farce.

Allereerst wordt het begrip *korrel* onjuist gehanteerd, buurten en linten zijn geen korrels. Maar belangrijker, de buurten zijn *niet* kenmerkend voor de Beemster, ze zijn hoogstens kenmerkend voor de stedenbouwkundige vorm van bouwen uit de jaren 50/60/70, maar die was in heel Nederland dezelfde. Op pagina 15 van het conceptplan staan 2 foto's, de bovenste foto van de linten is duidelijk herkenbaar als Beemsters, de onderste foto van de buurten had overal genomen kunnen zijn.

Om die niet Beemsterse bouwvorm als uitgangspunt te nemen (getuige de artist impressions op pag. 62) en dan te stellen dat er Beemsters gebouwd wordt is krom.

De buurten vormen geen onderdeel van de *Beemsterse* traditie van bouwen en kunnen op die manier dan ook niet *cultuurhistorisch* verantwoord worden.

Vervolgens is het beleid dat er in het landschap *landelijke* bouwvormen moeten worden ontwikkeld. De voorgestelde woonwijkjes zijn een *stedelijke* vorm van bouwen (ondanks de landelijke naam Tuinderij). Het woonwijkje is een *structuurtypologie* die niet in het landelijk gebied past, of het nu de Beemster of de Zeevang is. Dit is onafhankelijk van de architectuur. In Bouwen voor Waterland en in andere ontwikkelingsstrategieën en beeldkwaliteitsplannen voor de regio (en daarbuiten), worden alternatieve structuurtypologieën gehanteerd voor woningbouw in het landelijk gebied. Het blijkt uit recente concrete ervaringen, ook in de rest van Nederland, dat deze bouwvormen wel degelijk haalbaar zijn. Ook in hogere dichtheden en in een sociaal gewenste verdeling van de woonsegmenten.

Ook het zorgcomplex in één van de velden heeft een stedelijke bouwvorm. In de beschrijving en verbeelding (o.a. pagina 32) worden 5 laags gebouwen voorgesteld en een nog groter hoofdgebouw als *stedenbouwkundig* accent.

Dit terwijl juist een zorgcomplex bij uitstek geschikt is om in een prachtige groene landgoedvorm te ontwikkelen, zoals het beleid aangeeft voor de vlakken.

Voorstel

Voor de cultuurhistorische verkenning Bouwen voor Waterland was er sprake van een zoeklocatie in de Zuidoostbeemster voor 450-500 woningen als onderdeel van het totale regionale programma van 3.000 woningen.

Als het woningbouwprogramma voor de Zuidoostbeemster om moverende redenen zwaarder moet worden dan oorspronkelijke gepland, dan moet in ieder geval tot het uiterste gepoogd worden om dat programma toch zoveel mogelijk in het door partijen vastgestelde beleid van *Bouwen voor Waterland* te realiseren.

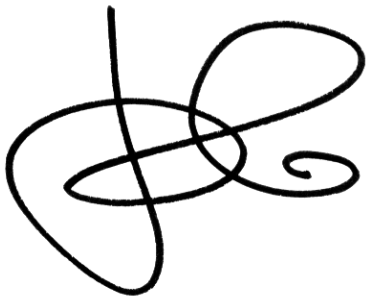
Nu is dat duidelijk nog niet gebeurd.

Er ligt slechts één planvoorstel dat aantoonbaar niet voldoet.

Het lijkt niet meer dan logisch en redelijk dat de gemeente bij zo'n belangrijke opgave op zijn minst de ruimte neemt (of aan anderen biedt) voor een 'second opinion'.

Het voorstel is om een serieuze studie te doen hoe het nodige woonprogramma wel in volledig Beemsterse vorm kan worden gerealiseerd. Vooralsnog is de conclusie dat de cultuurhistorische en landschappelijke manier van bouwen uit Bouwen voor Waterland geen realistisch perspectief biedt ongegrond. Zonder een dergelijke zorgvuldige studie is het onverantwoord om definitieve beslissingen te nemen met onherroepelijke gevolgen voor de toekomst van dit werelderfgoed.

Hoogachtend,

A handwritten signature in black ink, consisting of several overlapping loops and a long horizontal stroke extending to the right.

Pepijn Godefroy

A handwritten signature in black ink, featuring a large, sweeping horizontal stroke that curves upwards at the end, with a smaller, more complex mark above it.

Marieke Timmermans